

DRÁMAJÁTÉK

foglalkozások 9. évfolyamon

TANMENET

A Szabadhegyi Közoktatási Központ irodalom és/vagy magyar nyelvi tanóráiba integrált tananyagához

2009/2010

Készítette: Háda Ágnes

Tananyagleírás

(Az óraszámok és a tananyag elosztása csak javaslat! A tanmenetszerű megoldás segítséget kíván nyújtani a tanórák tervezéséhez és a folyamatok áttekintéséhez. A kínált tananyag képzett drámatanárok számára értelmezhető!)

Megjegyzések a tananyag tartalmához

A tanóra száma, témája (fókusz)

Fejlesztési követelmények (kompetenciák)

Játékajánlás

A játék szakirodalmi helye

A könnyebb áttekinthetőség kedvéért kódoltuk a megjelölt szakirodalmi anyagot. Az adott táblázatban tehát például így nézhet ki majd a tananyagmátrix egyik részlete:

I. Óraszám; téma; fókusz (mire koncentrálnak a tanár az órán).	II. Kompetenciák (képességfejlesztés)	III. Az ajánlott játék címkéje	IV. Az adott játék szakirodalmi helye
25. óra csoportépítés, metakommunikáció, kapcsolattartás	csoportépítés - fenntartás páros kapcsolatok kommunikáció	Kapcsolatteremtés/ Szemkontaktus	Szemkontaktus Kacsintós párkereső Kaposi 15., 38.

Értelmezés:

A római számok a megadott táblázatcímeket jelentik.

I. Óraszám; téma; fókusz (mire koncentrálnak a tanár az órán).

II. Kompetenciák (képességfejlesztés).

III. Az ajánlott játék pontos címe (Ha nincs olyan játék, amely pontos hivatkozással ajánlható, akkor csak körülírjuk, és a következő, a IV-es számú táblázati egységben nem jelenik meg az utalás. Ebben az esetben saját játékkal, vagy a megadott szakirodalomban való keresgéeléssel kell terveznünk.)

A mostani példánkban a Szemkontaktus és a Kacsintó párkereső című játék a Kaposi László szerkesztette "Játékkönyv"-ben található a 15., illetve a 38. oldalon: ezt mutatja a IV. táblázati egység.

A könnyebb beszerezhetőség érdekében szinte minden "A" típusú játéknál a következő játékgyűjtemény(ek)re hivatkozunk (hivatkozási kódok):

DPM (Drámapedagógiai Magazin 1999. / Különszám)

Gabnai (Gabnai Katalin: Drámajátékok gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek)

Gyermház (a győri Gyermekek Háza kiadványa; a könyv címe: DRÁMAÓRA-TERVEK GYŰJTEMÉNYE)

Montágh-Ú (Montágh Imre: Útravaló c. sorozata, mely videokazettán beszerezhető.

Montágh-T (Montágh Imre Tiszta beszéd c. könyvére való utalás)

A játékok eszközigénye függ a játékot vezető tanártól, az óra szerkezetétől és az adott lehetőségektől. Egyébként pedig az eszközökre, a térre, a nehézségi fokra, a korosztályi javallatra (ellenjavallatra), a játék konkrét-egyedi céljára vonatkozó információkat általában közli a megadott forrás.

A tanórák tervezésének és vezetésének minőségbiztosításához

Néhány idézet a drámajáték óratervezéseinek folyamatához

Jonothan Neelands könyvéből

(Neelands: Dráma a tanulás szolgálatában)

A drámajátékot szabályozó elemek:

A tanulási struktúra megteremtése a drámán keresztül

A tanulási szerződés (tanár és tanulók megegyezése arról, hogyan és miért játszunk...)

A TÉR kialakítása, meghatározása

Rítusok; a jelenlét szintjének ellenőrzése

A munkaformák mint szabályozó elemek (néhány példa:)

tanári irányítás mellett végzett gyakorlatok (egyszemélyes)

páros munka

játékok közösen

gyűlés (ahol a tanár elnököl)

szimuláció

mozgássorok tanári irányítással

írásos munka

rajzolás

mímes játékok

CÉL (Minden tanórához szükséges a célmeghatározás!)

A tananyag részletes leírása

I.	II.	III.	IV.
1.óra	névtanulás	Név-lánc	Kaposi-9.
ismerkedés	memóriafejlesztés	Név-sor	Kaposi-9.
kapcsolatteremtés	szabályok elfogadása,	Név-kör	Kaposi-10.
bemelegítés,	követése	Zsipp-zsupp	Kaposi-10.
felszabadítás			Drámajáték- gyakorlatok Gyermezház-15-18.

I.	II.	III.	IV.
2-3. óra	ismerkedési technikák	Név-kör	Kaposi-10.
tanulási szerződés	csoportdinamika		
(ismétlés- kombináció)	megjelenés		
	énkép	Láncjáték	Kaposi-11.
kommunikációs	öltözködés	Karmesterjáték	Kaposi-32.
sztereotípiák	testtartás	Megjelenés, testbeszéd	Montágh-Ú.
testbeszéd	járásmódok		

I.	II.	III.	IV.
4. óra képességfejlesztés csoportépítő gyakorlatok feszültség oldása	érzékelés ritmusérzék mozgáskultúra egymásra figyelés koncentráció	Szigetek (csendreflex) Hangsúly Add tovább a hangot! Kulcsos játék Földrengés	Kaposi-26. Kaposi-27. Kaposi-40. Kaposi-36. Kaposi-61.

I.	II.	III.	IV.
5-6. óra a drámajáték néhány munkaformájának kipróbálása; egyezettető beszélgetések; bizalomérzet.	játéktanulás együttműködés megnyilatkozási technikák kapcsolattartás játék közben a „mintha” világa bizalom	Kapcsolódás Vakvezetés Vak-kígyó Tükörjáték Távolságtartás Szobrász Tablóképek Állóképek Kiscsoportos improvizáció	Kaposi-13. Kaposi-19. Kaposi-21. Kaposi-32. Kaposi-33. Kaposi-34. Kaposi: Dráma- pedagógiai olvasókönyv

I.	II.	III.	IV.
7.óra Mozgáskoordináció csoportdinamika	mozgáskoordináció bizalom együttműködés csoport(ok)ban és párban	Általános helycsere Ölelj meg, mert üldöznek! Bagoly Csináljunk gépet!	DPM-41. (Az 1999. évi Különszám) DPM-41. DPM-42. DPM-44.

I.	II.	III.	IV.
8-9. óra „viselkedés”, kommunikációs problémák, vita, érvek-ellenérvek	vitakultúra egymás meghallgatása „empátiás dörmögés” beszélgetéstechnikák testbeszéd önérzékelés és partnerérzékelés	beszélgetés szituációs játékok szerepcserék „Élő adás” Önérzékelés és partner-érzékelés	Forrás: Thomas Gordon: T.E.T. A. Pease: Testbeszéd Wenczel Imre: „Élő adás” (A wenczel.fw.hu weblap közli példaképpen) Gabnai-53.

I.	II.	III.	IV.
10. óra szerepbelépés	hétköznapi és ünnepnap	Szerepek, játékok,	Gabnai-127-139.
konvenciók tanulása, kipróbálása	szerepeink, státusmegvalósítás, megnyilatkozás,	szerepjátékok Narratív konvenciók	(Drámapedagógiai olvasókönyv -174-187)
hitelesség,	verbális kifejezőkészség fejlesztése	Beszéd-játékok	Montágh -Ú

I.	II.	III.	IV.
11-12.óra (a 10.óra anyagának folytatása az itt ajánlott és egyéb játékokkal)			
szerepbelépés konvenciók tanulása, kipróbálása a megnyilatkozás hitelessége, fejlesztése	hétköznapi és ünnepnap szerepeink, státusmegvalósítás, a megnyilatkozás verbális kifejezőkészség	Szerepek, játékok, szerepjátékok Narratívkonvenciók Beszéd-játékok	Gabnai-127-139. (Drámapedagógiai olvasókönyv -174-187.) Montágh -Ú

I.	II.	III.	IV.
13. óra verbális készségeink, a beszélszervek működése	kiejtés, artikuláció, légzés, lendület, hangerő, szünettartás, hangszínek	Montágh Imre játécai	Montágh -Ú Montágh -T

I.	II.	III.	IV.
14-15.óra beszédgyakorlatok ritmus koncentráció, társismeret	kiejtés, artikuláció, légzés, lendület, hangszínek, beszéddallam beszédkészség	Király-bíró Ide figyelj! Add tovább a hangot! Montágh Imre játécai	Kaposi-30. Kaposi-38. Kaposi- 40. Montágh -Ú Montágh -T

I.	II.	III.	IV.
16. óra a beszédgyakorlatok folytatása, együttműködés, szituációk, feszítés- lazítás légzésgyakorlatok	hangsúly, hanglejtés, tempó, kifejezőképesség, verbális és nonverbális megnyilatkozás érzékelésfejlesztés	Számolós játék Ritmikus párbeszéd mozdulatokkal Feszítés-lazítás Koncentráció Hallás Ízlelés Szaglás Tapintás Adok neked egy kutyát	Gabnai-32. Gabnai-33. Gabnai-58. Gabnai-59. Gabnai-22-25. Gabnai-62.

I.	II.	III.	IV.
17-18.óra szó, hang gesztus önmegfigyelés, társmegfigyelés, hogyan ülsz, hogyan állsz, fintorok, arcjáték, a búcsúzás játéka	megnyilatkozás(kontroll), kifejezőképesség, önismeret	Montágh Imre játéka Gesztusok	Forrás: Montágh Imre: Mondjam vagy mutassam? (Móra Ferenc Könyvkiadó, Bp.,1985)